

УДК 001.89:330.342.14:378.147(81'243)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ В УКРАЇНІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВІДКРИТОСТІ НАУКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ЛЯШЕНКО Оксана¹, ПАВЛОВА Олена²,
МОХНЮК Анна³, КАРЛІН Микола⁴, СКОРОХОД Ірина⁵

¹ Волинський національний університет імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0001-5489-815X>
liashenko.oksana@vnu.edu.ua

² Волинський національний університет імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0003-2583-9593>
pavlova.olena@vnu.edu.ua

³ Волинський національний університет імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0001-5583-6698>
annamokhniuk@gmail.com

⁴ Волинський національний університет імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0002-1421-1066>
karlin.lutsk@gmail.com

⁵ Волинський національний університет імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0001-8628-3715>
Iryna.Skorohod@vnu.edu.ua

У статті розкрито теоретико-методологічні засади наукової комунікації іноземною мовою як важливого інструмента відкритості науки в умовах глобалізації.

Метою статті є розроблення концепції наукової комунікації іноземною мовою як структурного чинника відкритої науки.

Методологічну основу дослідження становлять системний, міждисциплінарний і функціональний підходи.

Результатом дослідження є сформована п'ятикомпонентна концепція, яка охоплює мовну компетентність, академічне письмо, публікаційну стратегію, цифрову ідентичність і доступ до міжнародних ресурсів. Обґрунтовано, що ця концепція створює цілісну інфраструктуру для транснаціональної наукової взаємодії, підвищення цитованості та інтеграції у світовий науковий простір.

Ключові слова: наукова комунікація, іноземна мова, відкритість науки, глобалізація, публікаційна стратегія, професійна комунікація.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-30>

Стаття надійшла до редакції / Received 19.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 06.05.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному академічному середовищі спостерігається стрімке зростання значення іноземної мови як інструмента доступу до світового наукового простору. Крім того, публікації іноземною мовою роблять наукові здобутки дослідників доступними для ширшого кола наукової спільноти. Це також сприяє розвитку міждисциплінарних досліджень та залученню наукових установ до міжнародних проєктів. Поширення наукових результатів за допомогою іноземної мови сприяє відкритості науки, адже забезпечує прозорість та легкість перевірки даних, а також інтеграцію у світові наукові тенденції.

Наукова комунікація англійською мовою поступово перетворюється на ключовий механізм інтеграції національних дослідницьких шкіл у глобалізовану систему знань. Водночас така трансформація супроводжується низкою викликів, що стосуються як мовної та комунікативної компетентності дослідників, так і функціонування академічної інфраструктури, здатної підтримати багатомовну публікаційну діяльність.

Актуальність теми зумовлена процесами глобалізації та інтеграції наукових досліджень у міжнародний простір. Іноземна мова, зокрема англійська, виконує роль універсального засобу наукової взаємодії, забезпечуючи доступ до провідних джерел інформації, участь у міжнародних заходах, публікацію результатів у престижних виданнях та залучення до глобальних академічних мереж. Володіння мовою є передумовою для отримання грантів, участі в обмінах і формування інституційної репутації. Таким чином, мовна компетентність стає ключовим чинником розвитку відкритої науки та ефективної наукової комунікації.

Проблема наукової комунікації іноземною мовою полягає у недостатній інтеграції вітчизняних науковців у світовий науковий простір через мовні бар'єри та обмеженість доступу до

міжнародних ресурсів. Це ускладнює обмін знаннями, участь у міжнародних дослідженнях та знижує конкурентоспроможність наукових здобутків на глобальному рівні.

Проблематика також стосується відсутності цілісного теоретико-методологічного підґрунтя, яке б окреслювало наукову комунікацію іноземною мовою не лише як технічну навичку, а як складний соціокультурний, когнітивний та етичний процес. Особливої актуальності ця проблема набуває для країн, що інтегруються у світовий академічний простір, зокрема України, де постає необхідність гармонізації локальних наукових практик із глобальними стандартами відкритості, прозорості та міжкультурного діалогу.

У зв'язку з цим виникає потреба у систематизації теоретичних підходів до визначення сутності та функцій наукової комунікації іноземною мовою, а також у розробленні ефективних методологічних засад її впровадження як чинника формування відкритого, інклюзивного та конкурентоспроможного академічного середовища.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання наукової комунікації іноземною мовою в контексті відкритості науки та глобалізації привертає все більшу увагу дослідників. Теоретичні засади цього феномену розглядаються в працях Копанєвої [1], яка підкреслює значення цифрового середовища для ефективного обміну знаннями та еволюції концепції відкритого доступу. У свою чергу, Бойчук [2] акцентує увагу на міжкультурному аспекті наукової комунікації, вказуючи на потребу адаптації до культурної різноманітності у взаємодії дослідників.

Полянничко [3] аналізує сутність наукової комунікації англійською мовою, підкреслюючи її функціональне значення для взаємодії в межах академічної спільноти. У дослідженнях Белікова [4] та Олійника і Куліша [5] наголошено на ролі цифрових платформ і наукометричних інструментів у підвищенні видимості та популяризації результатів досліджень. Холявко [6] підходить до теми з точки зору прагматичної інтерпретації, досліджуючи ситуативність комунікативних стратегій науковців.

Окремо варто виділити дослідження Schnell (2024), присвячене аналізу досвіду публікацій поліглотів-науковців у нерідних для них мовах [7]. Виявлено, що мовний бар'єр не лише впливає на стиль та структуру викладу думки, але й створює додаткове навантаження в процесі наукової діяльності, що нерідко супроводжується заниженою впевненістю у власній роботі. Schnell також підкреслює необхідність реформування рецензійних процедур у бік більшої відкритості та підтримки багатомовних дослідників у світовій академічній системі.

Інше дослідження, проведене Bowker (2024), акцентує увагу на використанні технологій перекладу, таких як Google Translate та ChatGPT, для підтримки багатомовності в науковій комунікації. В дослідженні зазначено, що хоча ці інструменти можуть сприяти доступності, вони також можуть посилювати домінування англійської мови, оскільки більшість перекладів спрямовані на англомовну аудиторію [8].

Серед сучасних емпіричних досліджень окреслено низку бар'єрів, з якими стикаються багатомовні науковці при публікації не рідною мовою [9, с. 24]. Складність формулювання академічного викладу, вплив очікувань англомовної аудиторії на структуру тексту та психологічне навантаження формують додаткові виклики для таких авторів. Найвний також запит на інституційну підтримку багатомовності, яка досі залишається маргіналізованою у глобальній системі академічного публікування. Значущість іноземної мови для реалізації принципів відкритої науки підтверджують Любич [10] та Єгоров [11], які обґрунтовують необхідність інституційної підтримки публікаційної активності та участі у глобальних дослідницьких мережах. Особливої уваги заслуговують дослідження сучасних викликів для країн, що інтегруються до світового наукового простору, зокрема України.

Проте, на нашу думку, у роботах вчених недостатньо уваги приділено аналізу впливу володіння іноземною мовою на рівень відкритості науки та ефективність міжнародної наукової співпраці.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Попри зростаючий інтерес до теми відкритої науки, недостатньо розробленими залишаються концептуальні засади наукової комунікації іноземною мовою як цілісного міждисциплінарного феномену, що охоплює когнітивні, прагматичні, соціокультурні та інституційні рівні. Бракує системного підходу до аналізу її ключових складників – таких як мовна компетентність, академічне письмо, публікаційна стратегія, цифрова присутність та доступ до

ресурсів. Крім того, актуальним залишається питання вибудови національної інфраструктури підтримки публікаційної активності та розвитку багатомовного академічного простору, який відповідав би вимогам глобалізованої науки. Саме цим аспектам і присвячено дану статтю.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є розроблення концепції наукової комунікації іноземною мовою як структурного чинника відкритості науки, що поєднує когнітивні, соціокультурні та інституційні виміри в умовах глобалізації. Дослідження спрямоване на систематизацію ключових компонентів цієї комунікації – мовної компетентності, академічного письма, публікаційної стратегії, цифрової ідентичності та доступу до ресурсів – і обґрунтування їхньої ролі у формуванні ефективного транснаціонального наукового середовища. У фокусі – встановлення зв'язку між багатомовною академічною взаємодією та рівнем інтеграції вітчизняних науковців у світовий дослідницький простір.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Наукова комунікація відіграє важливу роль у розвитку сучасної науки, адже забезпечує ефективний обмін знаннями та сприяє поширенню наукових здобутків. В умовах глобалізації іноземна мова, зокрема англійська, стала універсальним інструментом комунікації, який відкриває доступ до світових наукових ресурсів, дозволяє презентувати результати власних досліджень міжнародній спільноті та сприяє інтеграції вітчизняної науки у глобальний науковий простір.

Відкрите наукове середовище, що базується на принципах вільного доступу, сприяє активізації міждисциплінарних досліджень та міжнародної наукової співпраці. Як показує практичний досвід, інтеграція інструментів відкритої науки дозволяє суттєво розширити можливості поширення результатів досліджень та залучення до них широкого кола користувачів [12].

Питання використання іноземної мови у науковій діяльності набуває особливої актуальності, оскільки вона є важливою передумовою для розвитку відкритої науки, налагодження міждисциплінарної співпраці та забезпечення прозорості дослідницьких процесів. Таким чином, дослідження ролі наукової комунікації іноземною мовою є важливим кроком на шляху до підвищення конкурентоспроможності наукових результатів та формування відкритого наукового середовища.

На рис. 1. відображено компоненти відкритості науки через іноземну мову.

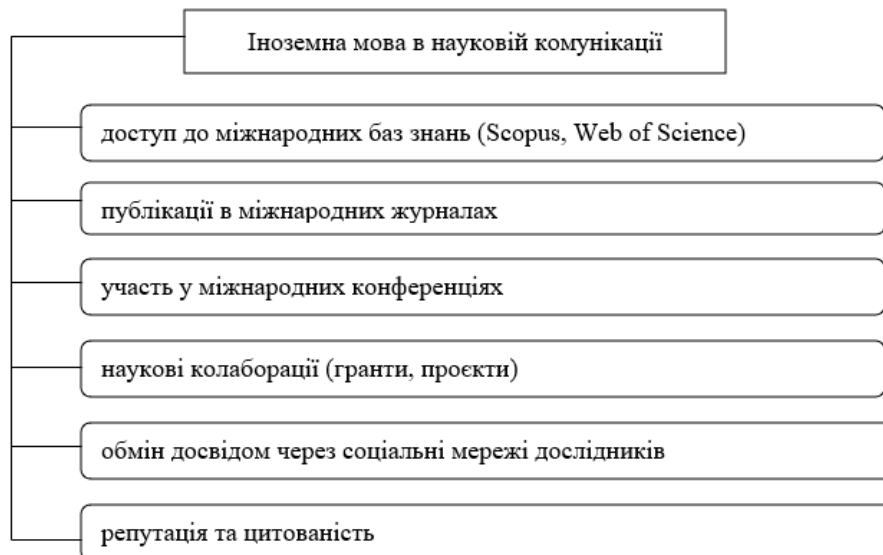

Рис. 1. Компоненти відкритості науки через іноземну мову

Примітка. Сформовано автором

Сутність комунікації полягає у тому, що «це поняття передбачає не тільки міжособистісне безпосереднє спілкування людей, а й односторонню комунікацію людини із «сукупним суб'єктом» – соціальною групою і соціумом у цілому (наприклад, через засоби масової інформації, радіо, телебачення) та продуктами його діяльності (насамперед, через літературні тексти, мистецькі

твори, інші явища матеріального і духовного світу), а також різні форми комунікації людини за допомогою технічних пристроїв».

Сутність наукової комунікації полягає в обміні знаннями, ідеями та результатами досліджень між науковцями, що сприяє розвитку науки і технологій. Це складний процес, що охоплює різні форми спілкування, включаючи публікації в наукових журналах, участь у конференціях, семінарах, а також використання цифрових платформ для поширення наукових досягнень.

Наукова комунікація забезпечує передачу інформації не лише між окремими вченими, а й між науковими установами, державними органами та суспільством. Вона включає в себе не тільки обмін результатами досліджень, але й спільну роботу над проектами, дискусії про нові ідеї, а також критичний аналіз наукових теорій і методів.

Ефективна наукова комунікація є важливою умовою для інновацій, оскільки вона дозволяє об'єднувати зусилля фахівців з різних галузей, сприяє міждисциплінарним дослідженням і забезпечує відкритість науки. Вона також грає ключову роль у забезпеченні прозорості наукових процесів, що підвищує довіру до наукових результатів та їх використання в практичних сферах.

Головним змістом наукової комунікації є обмін знаннями, ідеями та результатами досліджень між науковцями, що сприяє розвитку нових наукових концепцій, налагодженню співпраці та поширенню інноваційних рішень у суспільстві.

Зміст наукової комунікації іноземною мовою має забезпечити досягнення головної мети, яка передбачає розвиток:

- практичних навичок володіння іноземною мовою;
- умінь отримувати та передавати наукову інформацію іноземною мовою;
- здатності читати, розуміти та використовувати професійно орієнтовану і наукову літературу в соціальній та професійній діяльності;
- навичок анутовання наукових статей і формулювання власних наукових досліджень іноземною мовою [3, с. 87].

Дослідження зосереджені на міжкультурних аспектах професійної комунікації в академічному та бізнес-середовищах підтверджують, що ефективна наукова взаємодія потребує адаптації до культурних відмінностей у стилях зворотного зв'язку, аргументації та лідерства [16].

Однією з характерних рис наукової комунікації в сучасному світі є посилення та прискорення інтеграційних процесів, що веде до створення єдиної системи наукового простору в онлайн-форматі через глобальні реєстри електронних наукових архівів і журналів.

Наукова комунікація іноземною мовою забезпечує доступ до глобального наукового простору, дозволяючи дослідникам ділитися своїми ідеями та результатами з міжнародною спільнотою. Це сприяє розвитку міждисциплінарних співпраць, підвищенню видимості наукових досягнень, а також інтеграції вітчизняної науки у світовий контекст.

Володіння іноземною мовою дозволяє науковцям брати участь у міжнародних конференціях, публікувати свої роботи в зарубіжних виданнях і отримувати гранти, що, у свою чергу, сприяє інноваціям і прогресу в різних галузях знань.

Наукова комунікація, що полягає в обміні знаннями, є основою професійної діяльності дослідників. Важливу роль у цьому процесі відіграє наукова періодика, особливо наукові журнали. Вони виконують складні завдання щодо публікації нових досягнень у різних наукових сферах, а також підтримують дистанційний діалог між вченими та забезпечують безперервність і спадкоємність наукових досліджень.

Значну роль у науковій комунікації відіграють сучасні комунікаційні технології Інтернету, такі як електронна пошта, Skype, чати, форуми, відеоконференції, хмарні технології та соціальні мережі, які слугують для зв'язку між представниками науково-педагогічного середовища. Сьогодні більшість інформаційних ресурсів, маркетингових послуг та онлайн-спілкування переміщується у віртуальний комунікаційний простір, де, з одного боку, користувачі можуть висловлювати свої думки, а з іншого – впливати на інших, формуючи соціальні відносини серед різних спільнот, організацій, урядових порталів і звичайних користувачів [4, с. 39].

В цілому, значення сучасних інформаційних технологій у науковій комунікації іноземною мовою не можна недооцінювати, оскільки вони є основою для забезпечення відкритості, доступності та інтеграції науки в глобальний контекст.

Сучасні інформаційні технології відіграють важливу роль у науковій комунікації іноземною мовою, слугуючи потужними інструментами для забезпечення відкритості науки. По-перше, вони спрощують процес обміну знаннями, надаючи вченим можливість швидко і ефективно ділитися

результатами своїх досліджень з міжнародною спільнотою. Платформи для онлайн-спілкування, такі як електронна пошта, відеоконференції та соціальні мережі, дозволяють науковцям з різних країн обговорювати свої ідеї, ставити запитання та отримувати зворотний зв'язок, що сприяє розвитку нових концепцій і підходів.

По-друге, сучасні технології забезпечують доступ до широкого спектра наукових ресурсів, включаючи електронні архіви, бази даних і наукові журнали, які публікуються іноземними мовами. Це дозволяє дослідникам безперешкодно отримувати важливу інформацію, необхідну для їхніх досліджень, та використовувати її для розробки нових ідей.

Крім того, сучасні інформаційні технології сприяють формуванню відкритого наукового середовища, де результати досліджень можуть бути доступні для всіх зацікавлених. Це не тільки підвищує прозорість наукових процесів, але й заохочує колаборацію між науковцями різних дисциплін і країн, що може призвести до більш ефективних рішень для глобальних викликів.

У сучасному світі наукові мережі набули великої популярності, а науковців та освітні установи оцінюють за показниками цитованості їхніх робіт. Це підкреслює значення наукових профілів та мереж для розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників. Вплив науковця виявляється через його публікації, статті, монографії, тези, патенти, отримані гранти, співпрацю, рецензування для міжнародних видань, а також через створення наукових шкіл і наявність послідовників, які підтримують його наукові ідеї [5, с. 458].

Ефективне використання новітніх можливостей, які пропонує Інтернет, науковцями сприяє зростанню популярності результатів їхніх досліджень, а також освітніх установ.

Для міжнародної наукової комунікації це є особливо важливим, оскільки дозволяє вченим з різних країн легко обмінюватися знаннями та ідеями, розширюючи межі співпраці. Таке спілкування не тільки підвищує видимість наукових досягнень, але й забезпечує їх доступність для ширшої аудиторії, що сприяє відкритості науки. В результаті, іноземна комунікація стає важливою передумовою для інтеграції наукових знань у глобальний контекст, що стимулює інновації та науковий прогрес на міжнародному рівні.

Наукова комунікація виконує функцію професійної соціалізації вчених. Її комунікативні стратегії є різноманітними, але при цьому прагматичними та ситуативними, оскільки вони підпорядковані логіці дослідницького процесу. Володіння відповідними стратегіями і тактиками, що відповідають конкретній комунікативній ситуації, має суттєвий вплив на представлення результатів на різних етапах дослідження та на коректність їхньої інтерпретації з огляду на позицію автора [6, с. 86].

Наукова комунікація займає центральне місце в сучасному «суспільстві знань». У процесі наукового пізнання людський фактор виявляється одним з найважливіших і найактивніших елементів. Саме завдяки взаємодії між науковцями, обміну ідеями та співпраці формується нове знання, яке стає основою інновацій і технологічного прогресу.

Ефективна комунікація також сприяє розвитку критичного мислення, оскільки дослідники повинні аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію, спираючись на власний досвід та експертизу. Важливою складовою наукової комунікації є використання іноземних мов, що відкриває доступ до міжнародних наукових ресурсів і дозволяє науковцям бути частиною глобальної наукової спільноти.

Таким чином, людський фактор, який впливає на процеси комунікації, стає ключовим для забезпечення відкритості науки і стимулювання її розвитку на світовому рівні.

У контексті зростання міжнародних контактів англійська мова стає важливим інструментом для професійного спілкування фахівців з різних галузей. Використання англійської під час підготовки наукових робіт, написання статей, доповідей і повідомлень дозволяє презентувати результати досліджень широкій аудиторії, включаючи вчених і тих, хто цікавиться відповідними сферами досліджень.

Саме тому володіння англійською мовою є важливим для науковців, оскільки це не лише розширює можливості для публікації, але й сприяє інтеграції в міжнародну наукову спільноту. Англійська мова відкриває доступ до найновіших досліджень, технологій і методик, що допомагає вченим залишатися на передовій своїх галузей. Крім того, знання англійської мови дозволяє науковцям брати участь у міжнародних конференціях та семінарах, обмінюватися досвідом і співпрацювати з колегами з інших країн, що, в свою чергу, стимулює інновації і розвиток науки в цілому.

Відкрита наука є одним із трьох ключових напрямків європейської політики у сферах досліджень, науки та інновацій. Вона передбачає зміни, які торкнуться самих науковців, зокрема

забезпечення відкритого доступу до наукових праць та відкритих дослідницьких даних, а також покращення залучення та розуміння громадян у наукових процесах. Очікується, що ці зміни сприятимуть підвищенню прозорості, співпраці та доброчесності в дослідженнях у короткостроковій перспективі і зможуть поліпшити якість науки в довгостроковій перспективі.

Становлення багатомовності як норми у сфері академічної комунікації вимагає комплексних зусиль на державному, інституційному та індивідуальному рівнях. Для країн з транзитивною академічною системою, зокрема України, стратегія підвищення відкритості наукових результатів має бути спрямована не лише на формальну інтеграцію до міжнародного простору, а й на послідовне формування середовища, сприятливого для якісної публікаційної діяльності іноземними мовами.

З огляду на сучасні виклики, доцільно визначити низку пріоритетних заходів:

- Удосконалення системи академічної мотивації: запровадження матеріальних і моральних стимулів для науковців, які публікуються у фахових виданнях, індексованих у Scopus та Web of Science; врахування якості, а не лише кількісних показників при оцінюванні результатів діяльності.
- Підвищення якості національних видань: підтримка переходу окремих українських журналів на англomовну публікацію або видання англomовних дайджестів із перекладом найважливіших праць, що сприятиме розширенню аудиторії та залученню іноземних читачів.
- Розширення міжнародної експертної участі: інституціоналізація участі зарубіжних учених у редколегіях, редагуванні та рецензуванні українських видань, що підвищить репутаційну довіру до результатів, опублікованих в Україні.
- Перегляд критеріїв академічного просування: поступове зменшення ваги публікацій, розміщених у внутрішніх виданнях без індексації, при атестації наукових кадрів та конкурсному відборі на фінансування проєктів.
- Формування інституційної інфраструктури підтримки авторів: створення спеціалізованих центрів з наукової редактури, перекладу та супроводу англomовних публікацій при вишах і наукових установах.
- Інтеграція цифрових технологій: використання сучасних інструментів на базі штучного інтелекту для підвищення якості мовного оформлення наукових текстів (за умови дотримання принципів академічної доброчесності).
- Розвиток академічного письма у сфері вищої освіти: впровадження модулів з академічного письма англійською мовою у програми підготовки магістрів, аспірантів і молодих науковців, із залученням кейсів рецензування, стилістичної адаптації та практики відповіді рецензентам.

Запропоновані підходи мають на меті створення цілісної екосистеми багатомовної наукової комунікації, в якій українські дослідники зможуть не лише відповідати глобальним вимогам, але й формувати власні смисли та наукові традиції у взаємодії з міжнародною спільнотою.

Наукова комунікація іноземною мовою, передусім англійською, виступає не лише інструментом передачі знань, а й ключовим чинником відкритості науки та інтеграції вітчизняної академічної спільноти в глобальний науковий простір.

В таблиці 1 нами запропонована концепція наукової комунікації іноземною мовою базується на п'яти ключових компонентах, які у взаємодії формують цілісну систему підтримки відкритої науки.

Така комунікація не обмежується технічною навичкою володіння мовою, а вимагає системного підходу, що охоплює:

- мовну компетентність – здатність ефективно працювати з іноземномовними джерелами та формулювати власні дослідницькі результати;
- академічне письмо – дотримання жанрових, стилістичних і риторичних норм у підготовці наукових текстів;
- публікаційну стратегію – орієнтацію на міжнародні бази даних, редколегії, практики рецензування;
- цифрову присутність – активну участь у наукових соціальних мережах, базах профілів і відкритих платформах знань;
- доступ до ресурсів – використання світових наукометричних баз, архівів відкритого доступу та цифрових бібліотек для розширення доказової бази досліджень.

Таблиця 1.

Концепція наукової комунікації іноземною мовою як чинника відкритості науки

Компонент	Змістове наповнення	Рівень впливу	Очікуваний ефект
Мовна компетентність	Здатність читати, аналізувати, перекладати та адаптувати наукові тексти іноземною мовою	Індивідуальний	Доступ до міжнародного знання, участь у глобальному дискурсі
Академічне письмо	Навички підготовки публікацій із дотриманням структурних, жанрових та стилістичних норм	Індивідуальний	Якісні наукові тексти, вища ймовірність публікації
Публікаційна стратегія	Планування вибору журналів, адаптація до вимог рецензентів, відкритий доступ	Інституційний / Індивідуальний	Підвищення цитованості, академічна видимість
Цифрова ідентичність	Реєстрація у міжнародних базах (ORCID, ResearchGate, Google Scholar тощо)	Індивідуальний / Глобальний	Зміцнення наукової репутації, залучення до колаборацій
Доступ до ресурсів	Використання Scopus, Web of Science, баз даних, відкритих архівів	Інституційний / Глобальний	Інформаційна інтеграція, доказовість досліджень

Кожен з елементів має свій рівень реалізації – від індивідуальної мовної підготовки до інституційного забезпечення доступу до міжнародних джерел. Саме така системна структура дозволяє сформуванню наукового середовища, що відповідає критеріям відкритості, інтернаціоналізації та ефективної академічної взаємодії. Результати дослідження доводять, що вона виконує комплексну функцію, поєднуючи когнітивний, соціокультурний та інституційний виміри.

У сучасних умовах саме ця п'ятикомпонентна система створює передумови для ефективної транснаціональної академічної взаємодії, забезпечує прозорість, добросовісність і доступність дослідницької діяльності.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Наукова комунікація іноземною мовою, насамперед англійською, є важливою умовою відкритості науки та інтеграції вітчизняної академічної спільноти в глобальний науковий простір. Вона забезпечує не лише ефективний обмін знаннями між дослідниками, а й сприяє міжкультурному діалогу, репрезентації наукових результатів на міжнародному рівні та зростанню їх впливовості.

Іноземна мова, як складник академічної комунікації, виконує функцію засобу доступу до світових баз знань, підвищує якість міжінституційної взаємодії та формує сприятливі умови для транснаціональної співпраці. Разом із цифровими інструментами та механізмами відкритого доступу вона створює підґрунтя для прозорості, добросовісності та ефективності дослідницької діяльності.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у глибшому аналізі когнітивних і психологічних аспектів функціонування багатомовної наукової комунікації, вивченні інституційних моделей підтримки публікаційної активності, а також у розробленні практичних рекомендацій для підвищення рівня англомовної академічної компетентності серед молодих науковців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Копанєва В. Наукова комунікація в цифровому середовищі. Вісник Книжкової палати. 2023. № 9. С. 27-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2023-9_6.
2. Бойчук В. С. Міжкультурна комунікація як наукова проблема: напрями дослідження. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2023. № 1. С. 161-172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2023_1_20.
3. Полянничко О. Д. Сутність поняття «наукова комунікація» засобами англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. № 41. 2019. С. 86-88. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v41/pa-rt_2/23.pdf.

4. Беліков О. В. Наукова комунікація як складник педагогічної науки. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. 2020. Вип. 1. С. 36-41. <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/download/36-41/4037/9096>.
5. Олійник О. М., Куліш Ю. О. Наукова комунікація як інструмент популяризації досягнень вченого. *Грааль науки*. 2024. № 42. С. 456-462. URL: <https://archives.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/233/238>.
6. Холявко І. В. Наукова комунікація в руслі прагматичної інтерпретації. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31(70), № 2(1). С. 84-89. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol-2020_31\(70\)_2\(1\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol-2020_31(70)_2(1)_17).
7. Schnell, B. Multilingual Scholarly Publishing: Exploring the Perceptions, Attitudes, and Experiences of Plurilingual Scholars in Foreign Language Publication. *The Journal of Electronic Publishing*. 2024. <https://journals.publishing.umich.edu/jep/article/id/5416/>
8. Bowker, L. Multilingualism in Scholarly Communication: How Far Can Technology Take Us and What Else Can We Do? *The Journal of Electronic Publishing*. 2024. <https://journals.publishing.umich.edu/jep/article/id/6262/>
9. Шмаровоз О., Павлова О., Ляшенко О. Матійчук Л. Methodology of Open Economic Science in a Foreign Language: Theory and Practice. Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал "Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит". 2024. 9 (199), 17-37. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2024.09.02%22%20%5Ct%20%22_blank
10. Любчич А. М. Відкрита наука: затребуваність та перспективи. *Право та інновації*. 2023. Вип. 3. С. 19-25. URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/-article/download/1022/752/2343>
11. Єгоров І. Ю. Забезпечення відкритості результатів наукових досліджень: сучасні підходи до вирішення проблеми. *Університетські наукові записки*. 2018. Вип. 66. С. 6-16. URL: <http://old.univer.km.ua/visnyk/1756.pdf>
12. Павлова, О. М., Ляшенко, О. М., Березюк, М. Р., Полтораки, О. В., & Голубчук, І. М. Successful practices of open science in the context of globalization challenges. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. (13). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14532392>
13. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад Д. Ю., Куденьчук А. І. Теоретично-методичні та наукові засади інноваційної діяльності. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Економічні науки". 2021. №2. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-2-6939>
14. Павлова О. М., Павлов К. В., Демчук Н. В., Дмитрук І. Я. Роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні підприємством // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2021. №18. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2021-18>
15. Павлов, К. В., Бегун, С. І., Аліна Вадимівна, & Крамар, О. Ю. (2024). Methodological approaches to the assessment of socio-economic systems *Актуальні питання економічних наук*, (5). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14321074> <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/83>
16. Mokhniuk, A. Cultural Differences in Professional Communication: Academic and Business Contexts. *Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*. 2025. № 1(41), 160-166. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2025-01-160-166>

REFERENCES:

1. Kopanieva, V. (2023). Naukova komuniatsiia v tsyfrovomu seredovyshchi [Scientific communication in the digital environment]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 9, 27-37. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2023-9_6
2. Boichuk, V. S. (2023). Mizhkul'turna komuniatsiia yak naukova problema: napryamy doslidzhenia [Intercultural communication as a scientific problem: Directions for research]. *Visnyk Luhanskoho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky*, 1, 161-172. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2023_1_20
3. Polianiichko, O. D. (2019). Sutnist' poniattia "naukova komuniatsiia" zasobamy anhlijs'koi movy [The essence of the concept "scientific communication" through the English language]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnogo universytetu*, 41, 86-88. Retrieved from http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v41/pa-rt_2/23.pdf
4. Belikov, O. V. (2020). Naukova komuniatsiia yak skladnyk pedahohichnoi nauky [Scientific communication as a component of pedagogical science]. *Visnyk Cherkaskogo natsional'noho universytetu imeni Bohdana Khmel'nyts'koho*, 1, 36-41. Retrieved from <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/download/36-41/4037/9096>
5. Oliinyk, O. M., & Kulish, Yu. O. (2024). Naukova komuniatsiia yak instrument populiaryzatsii dosiahnenn' vchenoho [Scientific communication as a tool for popularizing scientific achievements]. *Hraal' nauky*, 42, 456-462. Retrieved from <https://archives.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/233/238>
6. Kholiavko, I. V. (2020). Naukova komuniatsiia v rusli prahmatychnoi interpretatsii [Scientific communication in the context of pragmatic interpretation]. *Vcheni zapysky Tavriiskogo natsional'noho universytetu imeni V. I. Vernads'koho*, 31(70), 2(1), 84-89. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol-2020_31\(70\)_2\(1\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol-2020_31(70)_2(1)_17)

7. Schnell, B. (2024). Multilingual scholarly publishing: Exploring the perceptions, attitudes, and experiences of plurilingual scholars in foreign language publication. *The Journal of Electronic Publishing*. Retrieved from <https://journals.publishing.umich.edu/jep/article/id/5416/>
8. Bowker, L. (2024). Multilingualism in scholarly communication: How far can technology take us and what else can we do? *The Journal of Electronic Publishing*. Retrieved from <https://journals.publishing.umich.edu/jep/article/id/6262/>
9. Shmarovoz, O., Pavlova, O., Lyashenko, O., & Matiichuk, L. (2024). Methodology of open economic science in a foreign language: Theory and practice. *Zahal' noderzhavnyi naukovy-vyrobnychi ta informatsiyni zhurnal "Enerhozberezhennia. Enerhetyka. Enerhoaudyt"*, 9(199), 17–37. <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2024.09.02>
10. Liubchych, A. M. (2023). Vidkryta nauka: zatorybuvaniist' ta perspektyvy [Open science: Demand and prospects]. *Pravo ta innovatsii*, 3, 19–25. Retrieved from <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/-article/download/1022/752/2343>
11. Yehorov, I. Yu. (2018). ZabEZpechennia vidkrytości rezul'tativ naukovykh doslidzhen': suchasni pidhody do vyrishennia problemy [Ensuring openness of scientific research results: Modern approaches to solving the problem]. *Universytets'ki naukovi zapysky*, 66, 6–16. Retrieved from <http://old.univer.km.ua/visnyk/1756.pdf>
12. Pavlova, O. M., Lyashenko, O. M., Bereziuk, M. R., Poltorak, O. V., & Holubchuk, I. M. (2024). Successful practices of open science in the context of globalization challenges. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, 13. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14532392>
13. Pavlova, O. M., Pavlov, K. V., Novosad, D. Yu., & Kuden'chuk, A. I. (2021). Teoretychno-metodychni ta naukovi zasady innovatsiinoi diial'nosti [Theoretical-methodological and scientific foundations of innovative activity]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internautsia", Ekonomichni nauky*, 2. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-2-6939>
14. Pavlova, O. M., Pavlov, K. V., Demchuk, N. V., & Dmytriuk, I. Ya. (2021). Rol' suchasnykh informatsiino-komunikatsiynykh tekhnolohii v upravlinni pidpriemstvom [The role of modern information and communication technologies in enterprise management]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internautsia"*, 18. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2021-18>
15. Pavlov, K. V., Behun, S. I., Alina Vadymivna, & Kramar, O. Yu. (2024). Methodological approaches to the assessment of socio-economic systems. *Aktual'ni pytannia ekonomichnykh nauk*, 5. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14321074> Retrieved from <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/83>
16. Mokhniuk, A. (2025). Cultural differences in professional communication: Academic and business contexts. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 1(41), 160–166. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2025-01-160-166>

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ACADEMIC COMMUNICATION IN A FOREIGN LANGUAGE IN UKRAINE AS A PREREQUISITE FOR OPEN SCIENCE IN A GLOBALIZED WORLD

LYASHENKO Oksana, PAVLOVA Olena, MOKHNIUK Anna, KARLIN Mykola, SKOROKHOD Iryna
Lesya Ukrainka Volyn National University

The article delves into the theoretical and methodological foundations of academic communication in a foreign language, emphasizing its pivotal role as a prerequisite for the advancement of open science within the broader framework of globalization. In an era where international collaboration and the dissemination of knowledge across borders are increasingly prioritized, proficiency in foreign languages – particularly English – has emerged as a critical enabler of researchers' integration into the global academic community.

The primary objective of this study is to develop a comprehensive and structured concept of academic communication in a foreign language, positioning it as an essential component of the open science paradigm. The analysis is conducted through a synthesis of systemic, interdisciplinary, and functional methodological approaches, which together allow for a holistic understanding of the issue at hand.

As a core outcome, the article proposes a five-component conceptual model that captures the key elements required for effective foreign-language academic communication. These elements include: (1) linguistic competence, (2) academic writing proficiency, (3) strategic publication planning, (4) digital identity formation, and (5) access to international scholarly resources. Together, these components constitute an integrated infrastructure that not only enhances transnational academic interaction but also boosts the visibility of research outputs and promotes sustainable global scientific partnerships.

The findings underline that academic communication in a foreign language transcends mere technical skill. It is conceptualized as a multifaceted process encompassing cognitive abilities, sociocultural awareness, and institutional frameworks. This process is instrumental in ensuring the transparency, ethical conduct, and broad accessibility of research, thereby reinforcing the foundational principles of open science. Moreover, the article offers practical guidelines for fostering multilingual research environments and strengthening scholars' English-language competencies – key factors in elevating the global competitiveness of national research systems.

Keywords: academic communication, foreign language, open science, globalization, publication strategy, professional communication.